

Hlavní oblast: Lidská práva

Téma: právo, povinnosti, potřeby

Ročník: 1. třída

Rozvíjené kompetence: lidská práva, občanská uvědomělost, analytické a kritické myšlení, spolupráce

Užité metody: situační cvičení, diskuze, skupinová práce

LIDSKÁ PRÁVA

- Právo a povinnost (Co je mou povinností?)
- Potřeby a právo (Co chci a co potřebuji)

Co je mou povinností?

Cíl: Porozumění souvislostí mezi právy a povinnostmi

Pomůcky: Tabule a křída nebo obrázky s jednotlivými symboly práv

Postup: Učitel na tabuli nakreslí symboly pro tato práva (může některá přidat nebo vynechat dle potřeby):

- Mám právo na pěknou a čistou třídu.
- Mám právo na to, aby bylo při práci v hodině ticho.
- Mám právo na to, aby mi ostatní naslouchali.
- Mám právo vybrat si místo, kde budu sedět.
- Mám právo mít si kam pověsit bundu.
- Mám právo zůstat o přestávce ve třídě, když venku prší.
- Mám právo požádat o pomoc, pokud ji potřebuji.

Učitel si s dětmi symboly projde a vysvětlí a postupně budou vymýšlet ke každému právu vhodnou povinnost, která z daného práva vyplývá. Můžeme dětem zadání přiblížit tak, že když máme např. právo mít doma zvířátko, naši povinností je se o něj starat. Povinnosti mohou být následovné:

- Mám právo na pěknou a čistou třídu. – Mou povinností je neodhazovat odpadky na podlahu.
- Mám právo na to, aby bylo při práci v hodině ticho. – Mou povinností je nepřekřikovat ostatní a hlásit se o slovo.
- Mám právo na to, aby mi ostatní naslouchali. – Mou povinností je naslouchat tomu, co říkají druzí.
- Mám právo vybrat si místo, kde budu sedět. – Mou povinností je dávat v hodině pozor
- Mám právo mít si kam pověsit bundu. – Mou povinností je chovat se ohleduplně k oblečení druhých.
- Mám právo zůstat o přestávce ve třídě, když venku prší. – Mou povinností je chovat se rozumně a dbát na bezpečnost.
- Mám právo požádat o pomoc, pokud ji potřebuji. – Mou povinností je umět slušně poprosit. Je vhodné, aby aktivita probíhala v kontextu s pravidly nastavenými v dané třídě.

Co chci a co potřebuji

Cíl: Uvědomění si rozdílu mezi věcmi, které chci nebo které se mi líbí, a skutečnými potřebami. Mám na tyto potřeby právo?

Pomůcky: Kartičky (ideální velikost A6), pastelky

Postup: Učitel rozdává dětem kartičky, na které každý nakreslí věci, které si myslí, že potřebuje. Každý může nakreslit pět věcí. Jakmile mají děti hotovo, učitel je rozdělí do skupin. Každá skupina se musí následně rozhodnout, které obrázky dá stranou – na stole zůstane ležet jen pět nejdůležitějších věcí. Následně si skupiny navzájem vysvětlí, co si vybraly. Mám na tyto věci právo? Vyplynou z toho pro mě nějaké povinnosti?

Zdroje:

Výuka demokracie (Gollob R., Krapf P. (eds.))

Třída v pohodě (Šmejkalová R., Schmidová K.)